

Infrastructurele barrièrevorming - recreatie

Activiteitenverslag 2007 / 2008

Amersfoort, 8 december 2008
Bas Kippers, projectleider

Inhoudsopgave

	<i>Pagina</i>
Hoofdstuk 1 Inleiding	<u>2</u>
Hoofdstuk 2 Activiteitenverslag	<u>3</u>
Hoofdstuk 3 Vooruitblik op 2009	<u>10</u>
Bijlage 1 Knipselkrant	<u>14</u>

Projectsecretariaat:

Project Infrastructurele barrièrevorming – Recreatie
p/a Wandelplatform-LAW
Postbus 846
3800 AV Amersfoort
033 465 36 60
slaw@wandelnet.nl
www.overbruginfra.nl

Hoofdstuk 1 Inleiding

Dit activiteitenverslag 2007/2008 vormt een tussentijdse evaluatie van het project 'Infrastructurele barrièrevorming - recreatie'. Het project is gestart op 1 januari 2007 en eindigt op 31 december 2009. Het project wordt financieel mogelijk gemaakt door:

- Ministerie van Verkeer en Waterstaat, subsidietermijn: 2007 t/m 2008;
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, subsidietermijn: 2007 t/m 2009;
- Stichting Wandelplatform-LAW, subsidietermijn: 2007 t/m 2009;
- Stichting Landelijk Fietsplatform, subsidietermijn: 2007 t/m 2009;
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie, subsidietermijn: 2007 t/m 2009.

Deze organisaties leveren afgevaardigden voor de Stuurgroep van het project, aangevuld met een medewerker van ProRail. De stuurgroepleden zijn:

- Ministerie van Verkeer en Waterstaat: Peter Gerbrands (voorheen Dirk Jan Sloot en Otto van Rooy);
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Minette Kits Nieuwenkamp;
- ProRail: Lex van Boetzelaer en Jeroen Nederlof;
- Stichting Wandelplatform-LAW: Anja van Kooten Niekerk en Bas Kippers;
- Stichting Landelijk Fietsplatform: Eric Nijland;
- Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie: Lonneke Braun.

Het project wordt uitgevoerd door het bureau van het Wandelplatform-LAW: projectleider Bas Kippers en projectmedewerker Han van der Voet.

In het projectplan is de volgende *hoofdtak* van het project weergegeven: Het 'Contact- en informatiepunt recreatief belang overwegen' heeft als taak om - voor railprojecten die van invloed zijn op aantal, locatie en inrichting van spoorwegkruisingen, t.b.v. de evenwichtige plan- en besluitvorming daarvoor - gevraagd en ongevraagd kennis en ervaring in te brengen m.b.t. het recreatief - toeristisch gebruik van spoorwegkruisingen als onderdeel van het samenhangende netwerk van wegen en paden ten behoeve van langzaam verkeer.

In onderstaande tabel zijn de projectactiviteiten uit het projectplan weergegeven.

Praktische activiteiten
Contactfunctie:
1. Fungeren als aanspreekpunt voor ProRail/ wegbeheerders/ overheden
2. Fungeren als aanspreekpunt/ vraagbaken voor achterbannen
3. Lokale/regionale actie van achterban stimuleren (inspraak/ bezwaar)
Kennis en informatiefunctie:
4. Kwartaalbestanden ProRail checken, bijhouden in databank
5. Routenetwerken wandelen, fietsen en paardrijden bijhouden, aanvullen in databank
6. Analyse databank en aandachtscasussen signaleren
7. Overige werkzaamheden m.b.t. kennis en informatie rond barrièrevorming door infrastructuur
Signaalfunctie:
8. 'Hot spots' zelf onder hoede nemen en als actie uitvoeren en gericht (media)aandacht genereren
Projectorganisatorische functie:
9. Projectleiding
10. Verslaglegging t.b.v. Stuurgroep
11. Financiële administratie en afrekening
12. Strategie van totale project in de gaten houden
13. Project "zwaluwstaarten" met andere barrière- en belangenbehartigingszaken
Beleidsmatige Activiteiten
14. Landelijk beleid volgen
15. Discussie en (politieke) lobby bijhouden, indien nodig opvoeren
16. Speciale aandacht voor doorwerking landelijke besluitvorming binnen ProRail
Communicatieve activiteiten
17. Lezingen, voordrachten, gesprekken
18. Nieuwsberichten
19. Artikelen in vakliteratuur
20. Website
21. E-mail nieuwsbrief

Aan de hand van deze projectactiviteiten is het activiteitenverslag in hoofdstuk 2 opgebouwd.

Hoofdstuk 2 Activiteitenverslag

In 2007 en 2008 zijn uiteenlopende projectactiviteiten ondernomen. Een toelichting op de 21 projectactiviteiten uit het projectplan is weergegeven in dit hoofdstuk.

1. Fungeren als aanspreekpunt voor ProRail/ wegbeheerders/ overheden

In 2007 en 2008 weten de ministeries van Verkeer en Waterstaat en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het project goed te vinden, ook buiten de stuurgroepbijeenkomsten om. LNV heeft een beroep gedaan op inbreng vanuit het project bij overleggen in het kader van de Agenda Toegankelijkheid.

De ProRail regio's weten het project soms te vinden. Veelal wanneer een ProRail/medewerker signaleert dat er een gemarkeerde route in het gedrang komt bij werkzaamheden rond een overweg.

Landelijk overleg ProRail:

2007

- Kennis opdoen en netwerken tijdens ProRail innovatiedag, 14 mei 2007;
- Contacten ProRail Regio Noordoost, mei/juni 2007;
- Contacten ProRail Regio Zuid, over verschillende LAW-knelpunten;
- Landelijk overleg inclusief de ANWB, 28 augustus 2007;
- Landelijk overleg inclusief Verkeer en Waterstaat, 12 september 2007.

2008

- Overleg via stuurgroepvergaderingen;
- Contact met Peter van Schaik, ProRail IDC / Teamleider GIS Competence Center en Jeroen Nederlof;
- Contact met Jeroen Nederlof over het Processchema ProRail over het in een vroeg stadium meewegen van recreatieve belangen, najaar 2008.

Overheden:

2007

- LNV, directie Natuur: presentatie tijdens startbijeenkomst over het onderzoek recreatief medegebruik faunavoorzieningen, titel 'Infrastructuur overbruggen door recreatief medegebruik faunapassages', 2007;
- LNV, Agenda toegankelijkheid: presentatie tijdens bijeenkomst, titel 'Infrastructurele barrièreforming', 2 juli 2007;
- Provincie Noord-Brabant: gesprek, 12 februari 2007;
- Provincie Noord-Holland: gesprek, 12 april 2007;
- Bijeenkomst met Provincie Noord-Brabant en ProRail: Spoorwegovergangen De Meierij, 7 mei 2007;
- Ministerie van VROM, bijdrage aan Thematrefter Structuurvisie panorama's en snelwegzones, inbreng beleving voor en veiligheid van recreant bij kruisen snelwegen, 15 mei 2007;
- Gemeente De Bilt, bijeenkomst brug spoorwegovergang Twislaan, actief zoeken naar aanvullende financiering voor de aanleg van houten voetbrug, 23 mei 2007;
- Inbreng routeontwerp A4, mei/juni 2007;
- Provincie Overijssel, verslag in Werkgroep Wandelen, 3 oktober 2007;
- Provincie Noord-Brabant: actieve bijdrage geleverd aan het proces van netwerkmanagement m.b.t. overwegen in De Meierij, 2007;
- Rijkswaterstaat, A73/A74, barrièrewerking LAW Pieterpad, september/oktober 2007;
- Provincie Gelderland, gesprekken Valleilijn, mei t/m september 2007.

2008

- Deelname aan Expeditie Stedelijk Netwerk Brabant Stad, 16 januari 2008;
- Inbreng recreatief belang in vernieuwing Valleilijn, januari t/m augustus 2008;
- Inbreng recreatief belang spoorlijn Arnhem - Winterswijk, januari t/m augustus 2008;

- Inbreng recreatief belang spoorwegovergangen Knooppunt Arnhem Nijmegen, januari t/m augustus 2008;
- Stichting Vernieuwing Gelderse Vallei: overleg met Jaap Floor, 14 maart 2008;
- LNV, Agenda toegankelijkheid: inbreng tijdens 'werkgroep infrastructurele beperkingen', 25 maart 2008;
- Raad voor het Landelijk Gebied: overleg met P. Levelink, 17 mei 2008;
- Veilig Verkeer Nederland: gesprek over Duurzaam Veilig met , 1 augustus 2008
- Gemeente Leeuwarden: overleg over goede voorbeelden voor overbruggen wegen en waterlopen in en rond de stad, 14 oktober 2008;
- Congres 'Ruim baan voor de ommetjesmaker': verzorgen presentatie en workshop 'Barrières in en om de stad', in samenwerking met de gemeente Leeuwarden, 6 november 2008;
- Provincie Overijssel, verslag in Werkgroep Wandelen, 26 november 2008;
- Inbreng Routeontwerp A4, 27 november 2008;
- VROM: overleg over opname recreatie in de milieu-effectrapportage, november/ december 2008;
- Overleg barrièrevorming N381 en Centrale As in Friesland tbv eventuele latere inbreng, 4 december 2008;
- ILG-bespreking tussen alle provincies en het Wandelplatform, Fietsplatform en het Stichting Recreatietoervaart Nederland, toelichting op het project, 4 december 2008.

2. Fungeren als aanspreekpunt/ vraagbaken voor achterbannen

Er is in 2007 en 2008 regelmatig contact onderhouden met de achterbannen van het Wandelplatform, Fietsplatform en de KNHS. Dit gebeurde via voorlichtingsbijeenkomsten en presentaties, nieuwsberichten en de website.

2007

- Presentatie tijdens de Gelderse Fietsconferentie, september 2007;
- Presentatie tijdens de medewerkersdag Wandelplatform-LAW, 27 oktober 2007;
- Workshop KNHS-congres 'Toegang te Paard', 7 november 2007, voorbereidingen in juni/ oktober 2007;
- Informatieverstrekking en -uitwisseling achterbannen koepelorganisaties:
- Stuurgroep belangenbehartiging Wandelplatform (ANWB, KNBLO-NL, Nivon, TeVoet, Wandelplatform), 6x per jaar;
- Scouting Nederland, aangesloten bij Wandelplatform, 9 januari 2007;
- Nederlandse Tourfiets Unie (NTFU), aangesloten bij Fietsplatform, 2 mei 2007;
- Fietsersbond, aangesloten bij het Fietsplatform, regulier contact over bijvoorbeeld de landelijke, politiek lobby en procedures (bezwaar, beroep, Hoger Beroep).

2008

- Fietsberaad: bijeenkomst over N-wegen als barrières voor fietsers, 11 januari 2008;
- Presentatie tijdens bijeenkomst provinciale wandeloverleggen van het Wandelplatform, 12 april 2008;
- Participatie in Fietsberaad: Fietsers en drukke rotondes in Hilversum, 15 mei 2008;
- Presentatie over recente ontwikkelingen beleid spoorwegovergangen en Duurzaam Veilig-beleid, Regioconsulenten KNHS, 28 november 2008;
- KNHS Zeeland, advies bezwarenprocedure N61, 2 december 2008.

3. Lokale/regionale actie van achterban stimuleren (inspraak/ bezwaar)

- Wandelcafé Arnhem: presentatie over wandelen en barrièrevorming door wegen en spoorlijnen, 3 februari 2008;
- Lezing ten behoeve van discussie wegenplanning, Fietsoverleg Dieren, 14 februari 2008;
- Regulier contact met vrijwillige medewerkers Provinciale Wandeloverleggen van het Wandelplatform;
- Regulier contact met vrijwillige medewerkers van lokale Fietsersbondafdelingen, voornamelijk in Noord-Brabant;
- Contact met ANWB.

4. Kwartaalbestanden ProRail checken, bijhouden in databank

Ieder kwartaal ontvangt het project de kwartaallijst overwegen van ProRail. Deze lijst is ieder kwartaal gekoppeld aan de lijst met het recreatief belang per spoorwegovergang. Het recreatief belang is bepaald aan de hand van zowel recreatieve routes als ommetjesmogelijkheden voor wandelaars, fietsers en hippische sporters.

5. Routenetwerken wandelen, fietsen en paardrijden bijhouden, aanvullen in databank

Het bestand met gewijzigde en nieuwe recreatieve routes met regelmaat bijgehouden in 2007. In 2008 zijn alle landelijke wandel- en fietsroutes, evenals een deel van de hippische routes, in GIS gezet. Deze bestanden worden up-to-date gehouden door het Wandel- en Fietsplatform en de KNHS. Daarom zijn routewijzigingen in routes niet meer op papier bijgehouden in 2008.

6. Analyse databank en aandachtscasussen signaleren

Problemen met betrekking tot het opheffen van spoorwegovergangen zijn gesignaleerd en gerapporteerd. Nieuwe casussen komen hieruit naar voren, waarvan de 'hot spots' verder zijn uitgewerkt (punt 8 uit deze lijst met projectactiviteiten). De verdiepingsslagen door middel van 'hot spots' hebben geleid tot beter inzicht in planprocessen en procedures. Het verkregen inzicht verbetert de communicatie met ProRail, Rijkswaterstaat, de ministeries en de politiek.

7. Overige werkzaamheden m.b.t. kennis en informatie rond barrièrevorming door infrastructuur

Op verschillende niveaus is bijgedragen aan kennisontwikkeling en het vergaren van kennis.

Inhoudelijke bijdrage geleverd aan wetenschappelijk onderzoek:

2007

- Universiteit Twente, onderzoek naar duurzame ontwikkelingen in de Nederlandse toeristisch/recreatieve sector, 30 augustus 2007;
- RMNO, RLG, RGO, Adviespakket Natuur en Gezondheid, Handreiking voor lokale bestuurders, gepresenteerd op 10 oktober 2007.

2008

- Stichting Recreatie: Rijkswateren en kleine water - en oeverrecreatie, de mogelijkheid ingebracht om infrastructuren te kruisen door mee te liften met waterlopen, mei 2008;
- Stichting Recreatie: Verkenning Waterrecreatie, de mogelijkheid ingebracht om infrastructuren te kruisen door mee te liften met waterlopen, juli 2008.

Initiëren projecten:

- Samen met Landschapsbeheer Utrecht het project 'Barrières overbruggen in de Laagte van Pijnenburg' opgezet: mede het projectplan opgesteld. Ook inhoudelijke wandel, fiets en paardensport knelpunten en wensen ingebracht, verkregen via de achterbannen van de drie koepelorganisaties, februari/juli 2007.

Vergaren informatie:

2007

- Stichting Recreatie KIC, Maatschappelijke-kosten-baten-analyse (MKBA) met betrekking groen en recreatie (inclusief barrières in directe leefomgeving), 4 mei 2007;
- Arcadis, gesprek over ontwikkeling goedkope prefab-tunels voor recreanten, 23 mei 2007.

2008

- Kennisverbreding: bijwonen congres Shared Space, 5 juni 2008;
- Transumo Kennismiddag Ruimtelijke Ontwikkeling en Bereikbaarheid, 22 oktober 2008;
- Kennisvergaring via internet, continu.

8. 'Hot spots' zelf onder hoede nemen en als actie uitvoeren en gericht (media)aandacht genereren

Gedurende 2007 en 2008 zijn via de achterbannen van het Wandel- en Fietsplatform en de KNHS diverse meldingen binnengekomen over werken aan infrastructuur, waarbij kruisingen dreigden te verdwijnen. Uit deze meldingen is een selectie gemaakt, waarbij gekeken is naar het belang van een casus als leerervaring of voorbeeldproject.

2007

Casus Spoorwegovergangen De Meierij, Den Bosch/Tilburg/Boxtel

- Deelname aan proces tot herziening beleid m.b.t. opheffen spoorwegovergangen, met succes.

Casus opgeheven overweg in de Twislaan, gemeente De Bilt

- Gesprekspartner in overleg ProRail, provincie Utrecht, gemeente De Bilt, Movaris, Utrechts Landschap.

Casus overweg Isabellalaan, gemeente Den Bosch

- Bezwaarprocedure doorlopen met succes: houten voetgangersbrug.

Casus overweg Cromvoirtsepad, gemeente Vught

- (Hoger)beroep voorbereiden met advocaat;
- Aanwezig bij behandeling Hoger Beroep, Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, 1 november 2007;

Casus N348 Raalte - Ommen

- Provincie Overijssel, recreatief belang onder de aandacht brengen, september/november 2007.

2008

Casus A15

- Analyse Startnotitie MER A15
- Inspraakreactie vanuit optiek van mogelijke effecten ongemotoriseerd langzaam verkeer en wandelen, december 2007/ januari 2008.

Casus overweg Cromvoirtsepad, gemeente Vught

- Gemeente Vught heeft het omstreden besluit ingetrokken onder druk van hoger beroep door het Wandelplatform en de Fietsersbond.

Casus overwegen en rondweg Halderberge, Gemeente Halderberge

- Overleg met gemeente over opheffen overwegen en aanleg rondweg rond Oudenbosch, 13 maart 2008;
- Analyse en inbreng effecten rondweg Oudenbosch, 16 mei 2008;
- Ondersteuning overleg rond effecten Rondweg Oudenbosch, voorjaar 2008.

Casus N224 Arnhem - Ede

- Notitie over N224 Arnhem-Ede grootonderhoud en opheffen barrièreforming, augustus 2008.

Casus N18 Varsseveld-Enschede

- Verkenning N18/A18 Varsseveld-Eibergen op recreatief belang kruisingen, potentiële barrièreforming, januari t/m oktober 2008;
- Opstellen inventarisatienotitie en commentaarnota op Trajectnota/MER N18/A18;
- Inspraakbijeenkomst in Eibergen, 2 oktober 2008;
- Inspraakreactie verzonden aan Inspraakpunt trajectnota/MER N18, 21 oktober 2008.

Casus A73 Venlo - Roermond

- Notitie over barrièreforming door A73 in de regio Venlo Roermond, september/oktober 2008;
- Analyse en ontwikkelen alternatieven t.b.v. oplossen knelpunt in Pieterpad ten gevolgen van A74, najaar 2008.

9. Projectleiding

De projectleider heeft de algemene strategie van het project bepaald in nauwe samenspraak met de stuurgroep. Met betrekking tot de strategie is de nadruk gelegd op het herleiden van de oorzaken van problemen, waarna de oorzaken zijn aangepakt. Op lokaal niveau wordt bijvoorbeeld een spoorwegovergang opgeheven op verzoek van ProRail. Aan dat verzoek ligt het beleid Programma Verbeteren Veiligheid Overwegen 2 (PVVO 2) ten grondslag ligt, dat wordt uitgevoerd door ProRail in opdracht van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Een belangrijke aanleiding van PVVO 2 was de Tweede Kadernota Railveiligheid die net als het PVVO 2-beleid is vastgesteld door de Tweede Kamer. Daarom is gekozen voor beleidsbeïnvloeding op ministerieel en politiek niveau, om beleid in positieve zin bij te stellen.

Daarnaast heeft de projectleider zorg gedragen voor het informeren van de stuurgroepleden en het initiëren van stuurgroepbijeenkomsten. Een of twee wekelijks heeft overleg plaatsgevonden met projectmedewerker Han van der Voet. Ook heeft de projectleider externe contacten onderhouden en de communicatie verzorgd.

10. Verslaglegging t.b.v. Stuurgroep

Van iedere stuurgroepbijeenkomst is een verslag gemaakt die in de eerstvolgende bijeenkomst officieel is vastgesteld, al dan niet met wijzigingen. De verslagen zijn desgewenst op te vragen bij het projectsecretariaat bij het Wandelplatform-LAW.

2007

- Startbijeenkomst: 24 januari 2007;
- 11 juni 2007;
- 18 december 2007;

2008

- Opdrachtgeveroverleg, 31 maart 2008;
- 6 oktober 2008;
- 24 november 2008.

11. Financiële administratie en afrekening

Dit is uitgevoerd door de financiële administratie van het Wandelplatform-LAW.

12. Strategie van totale project in de gaten houden

Dit is gebeurd door de projectleider in nauwe samenspraak met de stuurgroep.

13. Project "zwaluwstaarten" met andere barrière- en belangenbehartigingszaken

Vanuit het project is schriftelijk en mondeling informatie verstrekt aan de drie koepelorganisaties Wandel- en Fietsplatform en de KNHS:

- Provinciale Wandeloverleggen, vrijwilligersgroepen van het Wandelplatform;
- Stuurgroep Belangenbehartiging van het Wandelplatform;
- Coalitie 'Habitat voor de ommetjesmaker', Wandelplatform is coalitiegenoot.
- Besturen van Wandelplatform, Fietsplatform en KNHS;
- Belangenbehartigingsbijeenkomst fietsen.

14. Landelijk beleid volgen

Wekelijks worden Tweede Kamerstukken bekeken via de website van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Relevante stukken leiden tot een casus en/of een nieuwsbericht. De kamerstukken worden geplaatst op de projectwebsite www.overbruginfra.nl.

2007 en 2008

- Gesprek met de 'Commissie voor de milieu-effectrapportage' over de wens om recreatie als verplicht onderdeel op te nemen in de milieu-effectrapportage (m.e.r.), 2 juni 2008;
- Onderzoek van Han van der Voet naar visie en uitvoering van het Duurzaam Veiligheidsbeleid in relatie tot langzaam verkeer (wandelen, fietsen en hippische sport), voorjaar/zomer 2008;
- Rapport en folder 'Infrastructuren: levensaderen van de samenleving' uitgegeven, 9 juli 2008;
- Verzameling informatie over barrièrevorming, ontsnippering en voorbeelden met betrekking tot planning, inrichting en beheer van infrastructuren ten behoeve van ongemotoriseerd langzaam verkeer, continue in 2007 en 2008.

15. Discussie en (politieke) lobby bijhouden, indien nodig opvoeren

Het beleid rond spoorwegovergangen en recreatie is sinds 2005 in meerdere bijeenkomsten van de Vaste Kamercommissies van Verkeer en Waterstaat en LNV behandeld. Dit heeft geleid tot een beleidswijzigingen in positieve zin. Bijvoorbeeld dat recreatieve belangen meegewogen moeten worden wanneer er plannen worden opgesteld om spoorwegovergangen op te heffen. Vanuit het project worden deze ontwikkelingen op de voet gevolgd. Daarbij is regelmatig gevraagd en ongevraagd inbreng geleverd.

2007

- Inbreng geleverd aan vaste Kamercommissies Verkeer & Waterstaat en LNV ten behoeve van Algemeen Overleg wandelwegen/overwegen in de Tweede Kamer, 16 april 2007;
- Algemeen Overleg wandelwegen/overwegen in de Tweede Kamer bijgewoond, 25 april 2007.

2008 (deze brieven zijn bijgevoegd in bijlage 1)

- Brief minister van Verkeer en Waterstaat aan Tweede Kamer over Kamervragen GroenLinks m.b.t. spoorwegovergangen, 16 januari 2008;
- Brief minister van Verkeer en Waterstaat aan Tweede Kamer over Rapportage Overwegen 2008 (overzicht van aanpassingen overwegen in 2007 en 2008), 24 april 2008;
- Brief minister van Verkeer en Waterstaat aan Tweede Kamer als reactie op de Rapportage Overwegen 2008, 2 juli 2008;
- Brief minister van Verkeer en Waterstaat aan Tweede Kamer over spoorwegovergangen, naar aanleiding van het Veiligheidsplan Spoorwegovergangen van de SP, 24 oktober 2008. Hierin staat dat er een belangrijke rol is weggelegd voor het project 'Infrastructurele barrièrevorming - recreatie'.

16. Speciale aandacht voor doorwerking landelijke besluitvorming binnen ProRail

Zie punt 1 van deze projectactiviteiten.

17. Lezingen, voordrachten, gesprekken

Er zijn in 2007 en 2008 vele lezingen verzorgd en gesprekken gevoerd. Een overzicht hiervan is reeds weergegeven bij de voorgaande projectactiviteiten. Hierna nog een aanvulling:

2007

- Fiets- en wandelbeurs 2007: Voorlichting, met name gericht op bewustwording onder wandelaars en fietsers, onder andere bereikt door blikgooien: "gooi de twee barrières omver", 3 en 4 februari 2007.

2008

- Fiets- en Wandelbeurs 2008: Voorlichting, met name gericht op bewustwording onder wandelaars en fietsers via een continue draaiende slideshow, mondelinge voorlichting en het verspreiden van foldermateriaal, 2 en 3 februari 2008.

18. Nieuwsberichten

Naast het verspreiden van e-mailnieuwsbrieven zijn persberichten verstuurd aan de landelijk media. Indien het een persbericht betrof met betrekking tot een casus op lokaal niveau, is ook de regionale pers aangeschreven.

Een overzicht van projectgerelateerde artikelen in de media in 2007 en 2008 is bijgevoegd, zie de knipselkrant in [bijlage 2](#).

19. Artikelen in vakliteratuur

Geïnitieerd en inbreng geleverd voor:

- KPPV-nieuwsbrief 39, mei 2007: Weg met de overweg?;
- KPPV-nieuwsbrief 40, mei 2007: Recreatieverkeer in het landelijk gebied: slim organiseren.

20. Website

- Website www.overbruginfra.nl ontwikkeld en op het web geplaatst;
- Nieuwsberichten en publicaties regelmatig aangevuld;
- Rapporten geplaatst op de site.

21. E-mail nieuwsbrief

- Nieuwsbrieven verzonden inclusief verwijzingen naar de website voor nadere informatie en achtergronddocumenten, 2007 en 2008;
- Middels ansichtkaart de digitale nieuwsbrief gericht onder de aandacht gebracht van een groot publiek, voorjaar 2007.

Kijk voor achtergrondinformatie op de projectwebsite www.overbruginfra.nl onder het kopje 'nieuws'.

Hoofdstuk 3 Vooruitblik op 2009

Deze vooruitblik geeft richting aan de projectactiviteiten in het laatste projectjaar 2009. De projectleider Bas Kippers heeft per 1 januari 2009 een nieuwe baan. Dat betekent dat het projectleiderschap wordt overgenomen door de nieuwe coördinator belangenbehartiging van het Wandelplatform.

Deze vooruitblik is onderverdeeld in drie delen:

1. Praktische activiteiten;
2. Beleidsmatige activiteiten;
3. Communicatieve activiteiten.

Dit zijn de hoofdgroepen uit het projectplan waar alle projectactiviteiten onder vallen, zie hoofdstuk 1. De projectactiviteiten – weergegeven in hoofdstuk 1 - zullen ook in 2009 worden uitgevoerd. Daarom zijn in deze vooruitblik alleen de activiteiten weergegeven die er uit springen.

1. Praktische activiteiten

Onderzoek

Onderzoeksgegevens verwerken in een rapport waarin langzaam verkeersoplossingen worden aangedragen voor het kruisen van verschillende infrastructuren. Onder langzaam verkeer worden in dit geval wandelaars, fietsers en hippische sporters verstaan, die zich zowel recreatief als utilitair verplaatsen.

2. Beleidsmatige activiteiten

Tweede Nota Programma Verbeteren Veiligheid Overwegen (PVVO 2)

Inleiding

Eén van de aanleidingen voor PVVO 2 (tussenstand en uitwerking overwegenbeleid 2005-2010) was de Tweede Kadernota Railveiligheid Veiligheid op de Rails (Tweede kamer 2004 – 2005, 29893 nrs. 1 en 2). Deze kadernota heeft consequenties voor het vanaf 2001 ingezette overwegenbeleid.

In aansluiting op PVVO 2 heeft ProRail een processchema opgesteld in samenspraak met de stuurgroep van het project 'Infrastructuurle barrièrevorming - recreatie'. In 2009 zal dit processchema worden geïmplementeerd. Dat houdt in dat er ieder kwartaal een bijeenkomst plaatsvindt waarin concrete overwegen de revue passeren. Het is de bedoeling dat het Wandel- en Fietsplatform en de KNHS na raadpleging van hun achterbannen, het recreatieve belang per overweg kenbaar maken aan ProRail. Op deze manier kan ProRail in de panfase rond op te heffen overwegen al rekening houden met recreanten, voordat zij met gemeenten in overleg treden.

Wanneer een gemeente met ProRail mee wil werken aan het opheffen van een spoorwegovergang, start de gemeente een procedure om de betreffende weg aan de openbaarheid te onttrekken in het kader van de Wegenwet. Op dat moment staat voor recreanten nog steeds de mogelijkheid open om bezwaar aan te tekenen.

Bedreiging

In het kader van het PVVO 2 zijn al vele spoorwegovergangen met een recreatief belang opgeheven. PVVO 2 loopt tot 2010. Alle PVVO-gelden voor projecten in 2009 zijn reeds gereserveerd en bekend.

Naar verwachting komt er geen PVVO 3. In plaats daarvan zal gewerkt worden met jaarlijkse ProRail-beheersprogramma's waarin plannen met betrekking tot spoorwegovergangen worden aangekondigd. De kans bestaat dat bij het eindigen van PVVO 2 ook het 'processchema' van ProRail komt te vervallen. Dat zouden wandelaars, fietsers en hippische sporters betreuren.

Daarnaast speelt ook de discussie over de frequentieverhogingen van treindiensten op spoorlijnen. Dit zal leiden tot meer druk op gelijkvloerse overwegen om tot opheffing over te gaan.

Kans

Zorg dat het 'processchema' voor het mee laten wegen van het recreatief belang per overweg gecontinueerd wordt in 2010 en daarna. Laat het 'processchema' aanhaken bij de jaarlijkse ProRail-beheersprogramma's en mogelijk bij het project Spoorse Doorsnijdingen. Aanbevolen wordt om de ProRail-beheersprogramma's kritisch door te nemen vanuit het project 'Infrastructuurle barrièrevorming - recreatie', zodat zowel kansen als bedreiging worden gesignaleerd. Onderneem vervolgens stappen om kansen te verzilveren en bedreigingen weg te nemen.

Daarnaast is het van belang dat het ingezette ProRail-onderzoek om te komen tot prefab-tunnels voor langzaam verkeer wordt voortgezet. Hierbij is het van belang om aandacht te schenken aan de financieringswijze.

Project Spoorse Doorsnijdingen

Inleiding

De Regeling eenmalige uitkering spoorse doorsnijdingen is een succes, zo blijkt uit de evaluatie van de eerste tranche spoorse doorsnijdingen. Aan meer dan 60 projecten is in totaal ruim 240 miljoen euro uitgekeerd. Deze projecten hebben als doel het opheffen of verminderen van de barrièrewerking van het spoor, ook wel spoorse doorsnijdingen genoemd. Mede door dit succes heeft het kabinet, via de Begroting 2009, voor een tweede tranche spoorse doorsnijdingen 141 miljoen euro ter beschikking gesteld. Ook deze tweede tranche is erop gericht decentrale overheden te stimuleren om bestaande plannen op korte termijn uit te voeren.

Het doel van de regeling blijft het toekennen van een uitkering voor de uitvoering van projecten die moeten leiden tot het opheffen of verminderen van knelpunten rondom het spoor. De inhoudelijke criteria (Stedelijke bereikbaarheid, Kwaliteit leefomgeving, Veiligheid en Spoorgebruik) blijven gehandhaafd, waarbij de plannen tenminste moeten scoren op Stedelijke bereikbaarheid en één van de andere criteria.

Op 17 november 2008 is de Circulaire Spoorse doorsnijdingen tweede tranche vastgesteld.

Bedreiging

Een spoorlijn kan in een stad of dorp een aanzienlijke barrière opwerpen. Daarnaast neemt overlast in spoorzones toe door intensiever gebruik van het spoor, of door de aanwezigheid van emplacementen. Dit heeft een negatieve invloed op de kwaliteit en waarde van de bebouwing en de sociale veiligheid. De barrièrewerking vormt een probleem voor wandelaars, fietsers en hippische sporters. Alleen worden de langzaam verkeersbelangen nog lang niet altijd meegenomen.

Kansen

Op landelijk niveau lobbyen voor het verplicht moeten afwegen van (utilitaire en recreatieve) wandel, fiets en hippische belangen in planvormingstrajecten in het kader van Spoorse Doorsnijdingen. Deze verplichting kan mogelijk opgenomen worden in de subsidievoorwaarden. Contactpersoon bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat is Bert Verboon, 070 351 10 43, spoorsed@minvenw.nl.

Beleidslijn Duurzaam Veilig

Inleiding

Op basis van een analyse van het 'Duurzaam Veilig'-beleid schetst het rapport 'Infrastructuur: levensaderen van de samenleving' de kans op neveneffecten van dat beleid. Het moet het debat stimuleren en bijdragen aan bewustwording over de gevolgen van de ontwikkeling van weginfrastructuur en het gebruik daarvan voor voetgangers, fietsers en hippische sporters, in het algemeen: het ongemotoriseerde langzaam verkeer.

Bedreiging

Op basis van een analyse van het 'Duurzaam Veilig'-beleid blijkt uit het rapport 'Infrastructuren: levensaderen van de samenleving' dat er neveneffecten optreden bij de uitvoering van dat beleid. Zorgen worden geuit over kwaliteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid van de (groene) ruimte. Snelle verstedelijking en mobiliteitsgroei leiden tot ingrepen in infrastructuur met gevolgen voor de ruimte als menselijke habitat en het gebruik daarvan. De negatieve gevolgen voor voetgangers, fietsers en hippische sporters zijn groot.

Een punt van aandacht is de trend om knelpunten in het hoofdwegennet op te lossen door gebruik te maken van het onderliggende wegennet. Hierdoor wordt het onderliggende wegennet zwaarder belast. Het gevolg is dat veel gelijkvloerse kruisingen worden opgeheven en rijbanen worden verdubbeld.

Kansen

In het rapport 'Infrastructuren: levensaderen van de samenleving' zijn de volgende kansen aangegeven:

- *Wakker een brede politieke discussie aan:*
De evaluatiestudie 'Duurzaam Veilig' houdt een pleidooi voor een brede politieke discussie over noodzaak, wenselijkheid en haalbaarheid van het vrijwaren van de samenleving van veiligheidsrisico's. Zo'n discussie is zinvol en nodig. Het dient echter ook te gaan over het brede scala van maatschappelijke kosten en (neven)effecten dat met het invoeren van 'Duurzaam Veilig' samengaat. De discussie mag niet beperkt blijven tot de sector verkeer/infrastructuur, maar moet integraal van karakter zijn;
- *Zet onderzoeksvragen uit m.b.t. netwerken voor langzaam verkeer:*
Nadere bezinning over de betekenis van samenhang in de leefruimte en daarmee van de infrastructuur voor langzaam verkeer in algemene zin is urgent. Vergelijkbaar met de planning van de rode (bebouwde) en groene ruimte, zijn infrastructuur voor langzaam en snelverkeer te beschouwen als met elkaar samenhangende stelsels.
- *Ontwikkel als recreatieve organisatie een visie op langzaam verkeersnetwerken:*
Plan- en beleidsvorming voor verkeer/infrastructuur vraagt om een benadering die in het eindrapport van 'Recreatie & Overwegen' werd gekenschetst als: integraal, gebiedsgericht, proportioneel en locatie specifiek. Een dergelijke werkwijze kan niet zonder visie op een samenhangend netwerk van verkeersluwe wegen en paden voor het langzame verkeer op regionaal en lokaal niveau.
Het ontwikkelen van visies vraagt om een nadere uitwerking van het streefbeeld "een attractieve woon- en leefomgeving, voorzien van een samenhangend netwerk van verkeersluwe wegen en paden voor langzaam verkeer: een landsdekkend netwerk, met van plaats tot plaats optredende verdichtingen". Ook vraagt het om een proces van bewustwording, zoals dit heeft plaatsgevonden rond het proces van barrièrevorming door saneringen van spoorwegovergangen.

In 2009 moet verder gewerkt worden aan het benutten van deze kansen.

Milieu-effectrapportage

Inleiding

Vanuit het project is de mogelijkheid verkend om recreatie een plek te geven in de milieueffectrapportage (m.e.r.). Doel hiervan is dat recreatiebelangen (wandelen, fietsen, paardensport) altijd standaard in de planvorming van grote ruimtelijke projecten worden meegenomen. Zoals bekend is de milieueffectrapportage (m.e.r.) een instrument om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Een m.e.r. wordt gebruikt bij activiteiten die mogelijk belangrijke nadelige gevolgen hebben voor het milieu. Een m.e.r. is verplicht bij:

- de bouw van onder andere olieraffinaderijen, kerncentrales, chemische installaties;
- en de aanleg van auto(snel)wegen, spoorwegen, vliegvelden, pijpleidingen voor gas of olie en (stuw)dammen.

Bedreiging

Ruimtelijke ingrepen als de aanleg van infrastructuur leiden in veel gevallen tot onwenselijke barrièrewerking voor wandelaars, fietsers en paardensporters. Tijdens zowel utilitaire (bijv. woon-werk) als recreatieve verplaatsingen (bijv. ommetjes/ routes) ondervinden wandelaars, fietsers en hippische sporters hinder door infrastructuur die barrières vormen. De ruimtelijke

ingrepen leiden in veel gevallen tot meer onveilige situaties voor deze recreantengroepen, minder exclusiviteit en meer onaantrekkelijke routes.

Kansen

Na overleg met de 'Commissie voor de milieueffectrapportage' lijkt de beste weg waarop recreatie een volwaardig onderdeel kan worden van de m.e.r. de volgende. Wanneer de Tweede Kamer of een minister een schriftelijke uitspraak doet, dat recreatie onderdeel moet uitmaken van de m.e.r., heeft de Commissie voldoende handvatten om recreatie daadwerkelijk mee te nemen in hun adviezen aan het bevoegd gezag.

In 2009 moet het proces worden voortgezet in aanloop naar het einddoel: een uitspraak van de Tweede Kamer of een minister.

Initiëren van een vervolgproject

Het initiëren van een vervolg op het project 'Infrastructurele barrièrevorming - recreatie' is van groot belang. Vooral het in een vroeg stadium meedenken in beleids- en planvormingstrajecten is belangrijk. Dit in plaats van bezwaar maken achteraf wat leidt tot vertraging van planprocessen en hogere kosten. Op die manier kunnen negatieve gevolgen van infrastructurele projecten tot een minimum worden beperkt.

In 2009 moet gewerkt worden aan het creëren van draagvlak, het opstellen van een projectplan en het vergaren van projectsubsidies.

3. Communicatieve activiteiten

Congres

In het najaar 2009 kan vanuit het project een afsluitend congres georganiseerd worden. Een mogelijke opzet is hierna weergegeven:

- Titel: De *weg* van de minste weerstand;
- Ondertitel: Naar een toegankelijker platteland;
- Doel: Bewustwording dat er een netwerk voor langzaam verkeer bestaat, waar rekening mee gehouden moet worden;
- Hoofddoelgroep: Provinciale verkeerskundigen en planologen, medewerkers Rijkswaterstaat en ProRail;
- Overigen: Gemeentelijke overheid, verkeerskundigen, bestuurders, adviesbureaus en projectontwikkelaars;
- Initiator: Ministerie LNV directie Platteland, Ministerie van VenW en de IPO werkgroepen Verkeer en Recreatie;
- Organisatie: Project Infrastructurele barrièrevorming – recreatie;
- Wat kunnen we bieden:
 - Overzicht van ervaringen uit de projecten 'Recreatie & Overwegen' en 'Infrastructurele barrièrevorming – recreatie';
 - Informatie over processen en oplossingen m.b.t. beleid rond spoorwegkruisingen: PVVO2 (t/m 2010), ProRail-beheersprogramma's die de PVVO-rol overnemen en Spoorse Doorsnijdingen;
 - Informatie over processen en oplossingen m.b.t. beleid rond kruisingen in rijks- en provinciale wegen: Duurzaam Veilig-beleid.

Vakliteratuur

In 2009 mogen meer artikelen worden opgesteld die geplaatst kunnen worden in vakliteratuur voor verkeerskundigen en planologen. Dit kan bijdragen aan het vergroten van de bewustwording onder de betrokkenen bij de uitvoering van infrastructurele projecten.